

Burgemeester Ties Elzenga (V), locoburgemeester Wilke Dekker (E) en de burgemeesters Joost van Oostrum (R) en Geert van Rumund (W) zetten hun handtekening onder de verlenging van de samenwerking tussen hun gemeenten.

Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal verlengen samenwerking tot 2011

Samen complete voorzieningen

De gemeenten Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal verlengen hun samenwerking tot 2011. Het vervolgconvenant *Kansrijk Carré* waarin de voortzetting van de samenwerking is vastgelegd, is op 16 mei in Rhenen ondertekend tijdens de WERV Regiodag voor alle raads- en collegeleden van de vier gemeenten.

In 2002 spraken de gemeenten af te gaan samenwerken in het regionaal stedelijk netwerk WERV, met als doel de bescherming van het Binnenveld en het verbeteren van de woon- en werkomgeving voor de

inwoners. De eerste periode van de samenwerking, van 2002 tot 2008 is geëvalueerd. 'De conclusie is dat de samenwerking waanzinnig veel heeft opgeleverd' aldus projectbureau manager Liesbeth de

Jong. 'Zo zijn we bijvoorbeeld van twee projecten in 2002 naar meer dan twintig projecten en activiteiten in 2008 gegaan, op zes verschillende beleidsterreinen. WERV is een dynamische club die kansen weet te grijpen. De vier colleges van burgemeester en wethouders en de vier gemeenteraden vinden daarom ook dat de samenwerking op dezelfde grondslag en met eenzelfde werkwijze moet worden voortgezet, in elk geval tot 2011.'

Onderzoek toekomst samenwerking

In mei hebben de burgemeesters van Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal het convenant *Kansrijk Carré 2008-2010* ondertekend. De samenwerking die in 2002 is begonnen, wordt hiermee voortgezet tot en met 2010. Hoe de samenwerking er daarna uit moet gaan zien, is voor de vier gemeenteraden een vraag die nader onderzocht moet worden.

Zowel in de WERV-samenwerking als daarbuiten zijn veel ontwikkelingen gaande op het gebied van wonen en werken, milieu, verkeer en recreatie. Daarnaast legt het Rijk steeds meer taken en verantwoordelijkheden neer bij de gemeenten. De provincies - de

bestuurlijke laag tussen Rijk en gemeenten - vragen de gemeenten om met elkaar samen te werken. De gemeenteraden hebben daarom het Bestuurlijk Overleg WERV - het dagelijks bestuur - gevraagd een extern bureau te laten onderzoeken aan welke eisen de WERV-samenwerking

vanaf 2011 moet voldoen om de belangen van de meer dan 220 duizend inwoners in het gebied goed te kunnen behartigen. In juli heeft het Bestuurlijk Overleg besloten adviesbureau *WagenaarHoes* uit Driebergen deze opdracht te verlenen. Het bureau zal in december van dit jaar zijn conclusies bespreken met de colleges van burgemeester en wethouders en met de gemeenteraden. Begin 2009 zullen de gemeenteraden een besluit nemen over de toekomst van de WERV-samenwerking vanaf 2011.

Utrechtse commissaris van de Koningin en gedeputeerde op werkbezoek in Binnenveld

Wethouder Kremers (E), burgemeester Van Rumund (W), commissaris Robbertsen, wethouder Sanders (V), gedeputeerde Dekker en wethouder Kroes (W) lopen door het Binnenveld.

De Utrechtse commissaris van de Koningin Roel Robbertsen en gedeputeerde Marian Dekker kwamen op 17 juni op werkbezoek. Na een rit door het Binnenveld, het groene hart van de WERV-gemeenten, spraken de provincie- en gemeentebestuurders met elkaar over verschillende onderwerpen.

De commissaris van de Koningin adviseerde het bestuurlijk overleg van WERV om vast te houden aan de regionale structuurvisie als basis voor het ruimtelijke beleid en om het kwetsbare Binnenveld te beschermen. Met de structuurvisie in de hand moet het natuurgebied in het hart van de regio

beschermd kunnen worden, ook wanneer er sprake is van nieuwe ontwikkelingen. Er werd van gedachten gewisseld over de mobiliteit en bereikbaarheid in de regio. Doordat de Rijnbrug bij Rhenen een flessenhals vormt voor verkeer dat van en naar de A15 wil, is de zuidelijke ontsluiting van

het WERV-gebied een probleem. De heer Robbertsen gaf aan dat de provincie aanzienlijk grotere knelpunten op te lossen heeft en bovendien - op haar beurt - vaak afhankelijk is van het rijksbeleid. Hij adviseerde de WERV-gemeenten één duidelijk standpunt in te nemen over de gewenste oplossing, zowel voor de korte als de lange termijn. De commissaris ziet mobiliteit en bereikbaarheid en Food Valley als de twee belangrijkste terreinen voor samenwerking tussen de provincie Utrecht en de vier gemeenten.

Overleg tussen twee provincies en vier gemeenten

De WERV-gemeenten liggen in twee provincies. Steun van zowel Gelderland als Utrecht is noodzakelijk, vooral als de gemeenten wensen hebben waarover het Rijk moet beslissen.

De samenwerking van de WERV-gemeenten heeft een belangrijk motto: *Samen sterk*. Als gemeenten samen optrekken kunnen zij de belangen van hun inwoners beter behartigen

dan wanneer zij dat ieder voor zich doen. Vooral als zij wensen hebben waarover het Rijk moet beslissen, op het gebied van verkeer en vervoer bijvoorbeeld, is de steun van het

provinciaal bestuur van groot belang. De WERV-gemeenten liggen in twee provincies. Daarom is het noodzakelijk dat Gelderland en Utrecht dezelfde plannen en ideeën hebben als het om de WERV-regio gaat. Op initiatief van de Veenendaalse burgemeester Elzenga heeft het bestuurlijk overleg daarom een gesprek aangevraagd met de colleges van Gedeputeerde Staten van Gelderland en Utrecht. In september vindt er overleg plaats over onder andere de economische ontwikkeling (Food Valley) en de mobiliteit en bereikbaarheid in het gebied. Het doel daarvan is om de 'horloges gelijk te zetten' en om na te gaan wat iedereen kan en wil doen om de WERV-regio te steunen en te versterken.

Regiodag in 750-jarig Rhenen

Recreatie en Toerisme stonden centraal op de WERV Regiodag. De jaarlijkse 'netwerkdag' voor raadsleden, burgemeesters, wethouders en ambtenaren werd op 16 mei gehouden in Rhenen.

Rhenen viert dit jaar zijn 750-jarig bestaan en de Regiodag viel midden in de feestweek ter gelegenheid daarvan. In kleine groepen discussieerden de deelnemers aan de Regiodag met elkaar over de onderwerpen Grebbelinie, marketing en promotie van de WERV-regio en Klompenpaden.

combinatie met een bezoek aan Ouwehands Dierenpark Rhenen.

Marketing en promotie

Bij het beter op de kaart zetten van de WERV-regio worden de volgende onderwerpen genoemd: Food Valley (gericht op weten-

gewerkt aan het herstellen van historische voetpaden en het ontwikkelen van rondwandelingen door het agrarische cultuurlandschap. Inmiddels zijn zestien zogenoemde Klompenpaden in de provincie Utrecht en acht in de provincie Gelderland geopend. Duizenden mensen uit de regio, maar ook daarbuiten, bewandelen de paden inmiddels. De Klompenpaden versterken de lokale economie door aan te haken bij initiatieven als kamperen bij de boer of verkoop van streekelijke producten. Daarnaast bieden de paden agrariërs in het gebied de mogelijkheid om neveninkomsten te genereren door hun

In deelgroepen werd levendig gediscussieerd over het versterken van recreatie en toerisme in de regio.

Grebbelinie

De raadsleden uit Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal toonden zich heel enthousiast voor de kansen die de ontwikkeling van de Grebbelinie kan bieden, zowel voor het gehele gebied als voor de WERV-gemeenten.

Er werd geopperd dat er een bezoekerscentrum in het Fort aan de Buurtsteeg zou moeten komen. Dat zou ook het startpunt van verschillende fietsroutes en lange en kortere wandelroutes moeten worden.

Een combinatie met NS-station De Klomp kan veel opleveren. Als bezoekers de auto bij De Klomp neerzetten, heeft de natuur rond het fort er geen hinder van. Om dezelfde reden werd ook voorgesteld om bijvoorbeeld fietsverhuur ook bij De Klomp te organiseren. Verder zouden de WERV-gemeenten zich moeten verdiepen in mogelijkheden om het bezoekerscentrum te koppelen aan andere attracties in de regio, bijvoorbeeld in de vorm van een (weekend)arrangement, of in

schappers door een permanent *science park* en op culinaire consumenten) en de Tweede Wereldoorlog (educatief voor jongeren en voor ouderen interessant vanwege hun historisch besef), kunstroutes op de hei en langs de uiterwaarden van de Rijn en een informatiecentrum over water (Blauwe Kamer, Grebbelinie, kanoroute langs de Grift, de Rijn). De WERV-regio ligt aan de rand van de Randstad. Omdat de verblijfsmogelijkheden hier beperkt zijn, is het verstandig de nabijheid van de Randstad te benadrukken en om te proberen vooral dagbezoekers aan te trekken. Daarbij zouden we ook meer aandacht moeten geven aan de trekkers in het gebied: Ouwehands Dierenpark en het Kröller-Müller Museum midden in het nationale park De Hoge Veluwe.

Klompenpaden

Landschap Erfgoed Utrecht en Landschapsbeheer Gelderland hebben de afgelopen jaren

grond open te stellen voor wandelaars tegen een vergoeding.

Door de ontsluiting van het platteland door de Klompenpaden, de informatie over lokale cultuurhistorie en het samenwerken van lokale vrijwilligers, grondeigenaren en andere partijen om de route rond te maken, worden de leefbaarheid en de promotie van het gebied versterkt.

Om het succes van de paden - zes jaar nadat de eerste Klompenpaden zijn aangelegd - voor de toekomst te behouden, is het nodig dat de coördinatie, het behoud en beheer van de Klompenpaden beter worden opgepakt. Ook moet er een betere financiële regeling voor de eigenaren komen en vraagt het toezicht (met name op honden) om aandacht. De uitkomsten van de workshops werden met elkaar gedeeld, waarna de geslaagde Regiodag werd besloten met een lunch.

Koos van Boven: 'Tijd om te oogsten'

Bijna zes jaar was Koos van Boven voorzitter van de intergemeentelijke raadscommissie WERV. Nu 'het schip op stoom is' treedt hij af. 'Dat de neuzen dezelfde kant op staan, is de grootste verdienste van de commissie.'

Gek eigenlijk, zegt Koos van Boven zelf, dat hij als 'lokalo' in hart en nieren voorzitter werd van nota bene een commissie die regionale samenwerking wil bevorderen. 'Toch heb ik altijd het nut ingezien van WERV', verklaart hij. 'Het is een praktische en heel concrete vorm van samenwerking. Je kunt lokale kwesties vaak vertalen naar regionale problematiek. Op het gebied van mobiliteit en bereikbaarheid bijvoorbeeld. Daarvoor kun je juist in WERV-verband sterk maken.'

Het heeft even geduurd voordat ook de vier gemeenteraden dat vonden, erkent hij. 'In het begin werden we door het bestuurlijk overleg onvoldoende geïnformeerd. Dat is de laatste jaren verbeterd. Zo konden we ook aan de raden doorgeven wat er allemaal gebeurde in WERV-verband. Het is vaak een kwestie van communiceren. Dat de neuzen inmiddels dezelfde kant opstaan, is de grootste verdienste van de commissie. Iedereen heeft nu een WERV-pet op. Dat is goed.' Hij pakt er de projectagenda *Kansrijk Carré* bij, met de plannen tot 2010. 'Deze agenda heeft echt een raadsbreed draagvlak, dat is winst.'

Thema-avonden

Het is een beetje zoeken geweest, constateert hij terugkijkend op de eerste jaren van de WERV-commissie. 'We hebben geen enkel model of voorbeeld en moesten het zelf uitvinden. Je komt uit vier verschillende gemeenteraden, uit vier verschillende culturen. In de eerste periode zorgde dat wel eens voor ergernis.'

Samen met commissielid Rob Janmaat introduceerde de voorzitter een nieuwe werkwijze met ingang van de huidige raadsperiode: het aantal leden werd gehalveerd tot twee raadsleden per gemeente. Dat werkte een stuk slagvaardiger. Daarnaast kwamen er thema-avonden, voor iedereen toegankelijk. De bijeenkomsten versterkten het 'wij-gevoel' en groeiden uit tot een succesvol onderdeel van het WERV-concept.

Huizenmarkt

WERV moet zich naar de buitenwacht beter gaan profileren en de successen uitventen, vindt ook Koos van Boven. 'Die successen zijn er zeker. Als ambtenaar van de burgerlijke

stand trouw ik jonge mensen in Ede die in Veenendaal gaan wonen omdat de huizenmarkt in Ede erg krap is. Dat dat kan, hebben we met z'n allen toch voor elkaar.'

Tijdens de commissievergadering van 23 september zal hij de voorzittershamer overdragen aan Hans Teunisse, tot dan vice-voorzitter. Koos van Boven, nog altijd fractievoorzitter van GemeenteBelangen in Ede, heeft alle vertrouwen in zijn opvolger. 'Hij zal misschien iets anders te werk gaan, is wat milder dan ik. Als ik het zat ben zeg ik het ook. We zijn elkaar niet in de haren gevlogen maar hebben wel gezegd waar het op stond. Om acht uur beginnen is om acht uur beginnen, niet om vijf over acht. En je bent ook geen commissielid om je alleen maar af te melden voor een vergadering. Nu is de club jong, fris en fruitig en is het tijd om te oogsten. Ik wens ze alle succes. Voor mij is het: als het klaar is, is het klaar. Wat ik van plan was en wilde bereiken, is gelukt.'

De eerstvolgende thema-avond wordt gehouden op woensdag **8 oktober** en staat in het teken van de Wmo, de **Wet maatschappelijke ondersteuning**.

De thema-avond begint om 19:30 uur en wordt gehouden in de raadzaal van het gemeentehuis in Veenendaal.

Generaal pardon: eerste 'oudkomers' gehuisvest in WERV-verband

Van de WERV-gemeenten verblijven in Wageningen verreweg de meeste *oudkomers*, asielzoekers die voor 1 april 2001 naar Nederland kwamen. Zij hebben volgens de generaal pardonregeling recht op huisvesting en begeleiding. De eerste nieuwe Nederlanders zijn inmiddels gehuisvest in WERV-verband. Dat de vier gemeenten al samenwerkten, komt nu goed van pas.

De WERV-gemeenten hebben afgesproken dat ze zich alle vier inspannen om asielzoekers zo snel mogelijk aan woonruimte, een redelijke uitkering en begeleiding gericht op integratie te helpen. De groep 'oudkomers' neemt een speciale positie in. Asielzoekers die namelijk voor 1 april 2001 naar Nederland kwamen, hebben sinds vorig jaar juni recht op een pardon. De uitvoering van deze pardonregeling ligt bij gemeenten. In totaal zijn er in de WERV-gemeenten ongeveer 350 'oudkomers', van wie er bijna driehonderd in Wageningen verblijven.

Elke gemeente heeft volgens de pardonregeling de plicht een vastgesteld aantal 'oudkomers' op te vangen, ongeacht of ze binnen de gemeentegrenzen verblijven. Omdat Wageningen relatief veel oudkomers telt, is in WERV-verband afgesproken dat Ede, Rhenen en Veenendaal ook oudkomers uit die gemeente huisvesten.

'De gezamenlijke woningmarkt van de WERV-gemeenten komt in dit opzicht goed van pas. Woningcorporaties werken bijvoorbeeld al

langer samen en de lijnen zijn kort', zegt Hans Teunisse, gemeenteraadslid van de PvdA in Wageningen en de nieuwe voorzitter van de intergemeentelijke raadscommissie WERV.

Woningen

Tot 2010 worden in de WERV-gemeenten elk half jaar woningen verdeeld onder de oud-komers. Tot 1 juni van dit jaar heeft de gemeente Wageningen 27 gezinnen en alleenstaanden in de gemeente zelf aan een huis kunnen helpen. Veenendaal heeft laten weten de tweede helft van 2008 even geen oudkomers uit Wageningen te zullen opnemen, omdat er binnen de eigen gemeentegrenzen meer oudkomers verblijven dan werd gedacht. Maar grote problemen ziet Teunisse de komende tijd niet bij het uitvoeren van de regeling. 'De maatschappelijke betrokkenheid is duidelijk groter geworden. Zoals het er nu naar uitziet lukt het om in 2010 alle Wageningse oud-komers onder dak te brengen. 'Eenvoudig is het soms niet, onderstreept hij echter: 'In de praktijk word je soms voor

lastige keuzes gesteld. Elke gemeente heeft bijvoorbeeld renovatieprojecten waarvoor wisselwoningen in gebruik zijn. Geef je een vrije woning aan iemand die tijdelijk zijn huis uit moet of aan een nieuwe Nederlander?' Een ander probleem is soms dat asielzoekers na jaren een sociale band hebben opgebouwd en niet graag verhuizen naar een andere gemeente. 'Er is wel eens een woning om die reden geweigerd, maar wij vinden dat dat eigenlijk niet kan. Daar zijn we strikter in geworden', aldus Teunisse. Mensen die nog geen woning hebben worden in een hotel ondergebracht. Ze moeten aantonen dat ze zelf ook initiatieven nemen om woonruimte te vinden.

Discussie over mobiliteit en bereikbaarheid

De WERV-regio heeft een aantal serieuze verkeersknelpunten. De intergemeentelijke raadscommissie heeft de provincies Gelderland en Utrecht daarom gevraagd uitleg te komen geven over de provinciale plannen met het openbaar vervoer, het auto- en vrachtverkeer en de fietsroutenetwerken.

De intergemeentelijke raadscommissie WERV organiseert twee keer per jaar een thema-avond over een actueel onderwerp waarvoor ze de aandacht van alle raadsleden nodig vindt. Die openbare thema-avonden zijn bedoeld voor raadsleden, om met elkaar van gedachten te wisselen over onderwerpen die het gemeentelijke niveau overstijgen. De knelpunten voor verkeer dat van en naar de WERV-regio wil (met name in zuidelijke richting) is zo'n onderwerp.

Op 28 mei discussieerden de raden in het gebouw van *Johannus Orgelbouw* in Ede daarom over het thema mobiliteit en bereikbaarheid. De provincies Gelderland en Utrecht

gaven uitleg over hun plannen met het openbaar vervoer, het auto- en vrachtverkeer en de fietsroutenetwerken. Een vertegenwoordiger van ondernemingsorganisatie VNO-NCW deed uit de doeken hoe zij tegen de problematiek aankijken en welke maatregelen nodig zijn om de knelpunten te verminderen. Hierop volgde een levendige discussie over nut en noodzaak van nieuwe verkeerswegen en over de vraag hoe het doorgaande 'landelijke' verkeer kan worden gescheiden van het regionale bestemmingsverkeer. De wethouders Verkeer en Vervoer nemen de uitkomsten van deze discussie mee in de mobiliteitsonderzoeken en in het overleg met de beide provinciebesturen.

Vastgoedmonitor WERV: 'Politiek moet keuzes maken'

Tijdens een drukbezocht symposium in het Forumgebouw van de Universiteit van Wageningen werd op 18 juni de Vastgoedmonitor WERV 2008 gepresenteerd. De Vastgoedmonitor biedt belangrijke inzichten in de vastgoedontwikkelingen in de WERV-gemeenten.

'Een van de belangrijkste conclusies van de Vastgoedmonitor 2008 is dat de politiek keuzes moet maken. De WERV-regio kan namelijk alleen doorgroeien tot een succesvol en stabiel economisch kerngebied als men gebruik gaat maken van de complementariteit van de vier kernen', aldus Gert Middelkoop, samensteller van het rapport.

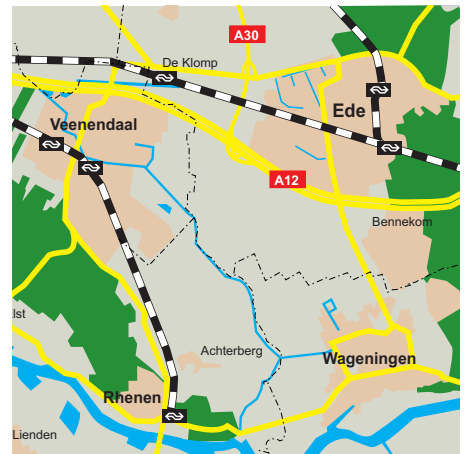
De Vastgoedmonitor 2008 laat zien dat Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal elk hun eigen onderscheidende kwaliteiten hebben op het gebied van wonen, werken, leren en ontspanning. Het rapport bevat daarom een oproep aan de politiek om deze

kwaliteiten te benoemen en ook te gaan benutten. Middelkoop: 'Op dit moment zijn er nog bepaalde punten waarop de gemeentes elkaar beconcurreren. Dat bevordert de samenwerking binnen het economisch kerngebied niet.'

Burgemeester Ties Elzenga van Veenendaal nam het eerste exemplaar van de Vastgoedmonitor WERV 2008 in ontvangst: 'Ik ben blij met dit initiatief van de stichting. Het rapport bevat ook dit jaar weer zeer goede adviezen. Graag ga ik daar het komende jaar samen met de politiek in de WERV-regio en de vastgoed-branches mee aan de slag.'

Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal hebben ieder hun eigen onderscheidende kwaliteiten, ook op het gebied van wonen.

Het Projectbureau WERV

Het Projectbureau is het secretariaat van het bestuurlijk overleg van WERV en het coördineert de uitvoering van de projecten. Projectbureau manager Liesbeth de Jong en managementassistente Christel van Dijk zijn gehuisvest in het gemeentehuis van Rhenen.

Projectbureau WERV
Nieuwe Veenendaalseweg 75
Postbus 201
3910 AE Rhenen

T (0317) 681 797 of 681 798
E info@werv.nl

Meer informatie

WERV is geen interne aangelegenheid, maar een zaak van de vier samenwerkende gemeenten. Er wordt nadrukkelijk contact en samenwerking gezocht met andere samenwerkingsverbanden en organisaties in de regio. Wilt u actief meedenken en meepraten of informatie over bepaalde projecten, neemt u dan contact op met de ambtelijk coördinator WERV van uw gemeente.

Gemeente Wageningen

Wilma Pol (0317) 49 27 35

Gemeente Ede

Theo Neyenhuis (0318) 68 01 76

Gemeente Rhenen

Bart Brandenburg (0317) 68 16 68

Gemeente Veenendaal

Hans Snijder (0318) 53 85 41